

PB-067

BİR ÜNİVERSİTE HASTANESİ RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI KLİNİĞİNE BAŞVURAN GEBE HASTALARIN SOSYODEMOGRAFİK VE KLİNİK OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ

Ataman Sivaslı, Mustafa Oğuz, Nuray Atasoy, Özge Saraçlı
Bülent Ecevit Üniversitesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Zonguldak

GİRİŞ ve AMAÇ: Bu çalışmada; ruh sağlığı ve hastalıkları kliniğine başvuran gebe hastaların demografik özellikleri, psikiyatrik tanıları, uygulanan tedavilerle ilgili verilerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM: Çalışmaya 2011-2016 yılları arasında kliniğimize başvuran 40 gebe hasta dahil edilmiştir. Hastane otomasyon sistemi taranarak, bu hastaların polikliniğimize ilk başvuruları, kontrolleri, yatmış ise epikrizleri ve gebe polikliniği izlemleri retrospektif olarak incelenmiş, sosyodemografik ve klinik verileri değerlendirilmiştir.

BULGULAR: Polikliniğe başvuran gebe hastaların yaş ortalaması 31.8 idi. Eğitim düzeyleri incelendiğinde; okuryazar olmayan 1, ilköğretim 12, ortaokul mezunu 9, lise mezunu 11, üniversite mezunu 7 hasta vardı. Çalışmamızda gebelerde en sık rastlanılan psikiyatrik hastalıklar; depresyon (% 32.5), anksiyete bozukluğu (% 22.5), panik bozukluk (% 10.0), bipolar bozukluk (% 7.5) ve psikoz (% 7.5) olarak saptandı. Daha önceden psikiyatrik hastalığı bulunanlar % 72.5 idi. İlaçsız takip edilen 18 hasta olduğu, ilaç kullanımının da (22 hasta) en çok 2.trimesterde (9 hasta) olduğu görüldü. Sertralin en çok kullanılan anti-depresan ilaç, ketiyapin ise en çok kullanılan antipsikotik ilaçtı. Ayaktan poliklinikte değerlendirilip servise yatırılarak takip edilen 9 hastadan, 3 hastaya EKT uygulanmıştı. Beş hastada intihar girişimi varken bunlardan dördünde marital problemler bulunuyordu. Beş hastanın gebeliğinin kurtaj ile sonlandırıldığı ama hiçbirinin psikiyatrik ilaç kullanımına bağlı olmadığı görüldü. Doğum sonucu hiçbir bebekte anomali yada konjenital malformasyon olmadığı tespit edildi.

TARTIŞMA ve SONUÇ: Ruh sağlığı ve hastalıkları kliniğine başvuran gebelerden daha önce psikiyatrik hastalığı olanların oranının fazla olması, gebelik planlayan psikiyatrik hastaların dikkatli ve sık takip edilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Hastaların yarısından fazlası ilaçla takip ve tedavi edilmiş, en çok ilaç kullanımı 2.trimesterde olmuştur. Hiçbir hastada psikiyatrik ilaç kullanımına bağlı, gebelik veya doğum komplikasyonu gelişmemiş, doğan bütün bebekler sağlıklı doğmuştur. Bu çalışmanın sonuçlarından gebelikte psikiyatrik tedavilere genel olarak çekingen ve olumsuz olan bakışın değişmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: gebe, ruh sağlığı ve hastalıkları, poliklinik, ilaç

PB-068

YATARAK İZLEMİ YAPILAN BİPOLAR BOZUKLUK TANILI ERKEK HASTALARDA SERUM FOLAT VE VİTAMİN B12 DÜZEYLERİNİN KLİNİK ÖZELLİKLER İLE İLİŞKİSİ

Nur Öztürk, Özlem Gül, Güliz Özgen
Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, 6.Psikiyatri Kliniği, İstanbul

GİRİŞ ve AMAÇ: Folat ve Vitamin B12 merkezi sinir sistemi gelişimi, farklılaşması ve işlevlerinde önemli role sahiptir. Eksiklikleri durumunda bilişsel yavaşlama, bellek değişiklikleri, affektif bozukluklar, delirium ve paranoid psikoz gibi çeşitli nöropsikiyatrik bozukluklar bildirilmiştir.

Bu çalışmada bipolar bozukluk tanısı ile yatarak izlemi yapılan hastalarda serum folat ve vitamin B12 düzeylerinin klinik özellikler ile ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM: Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi 6. Psikiyatri Klinik'inde yatarak izlemi yapılan bipolar bozukluk tanılı 50 erkek hastanın laboratuvar ve klinik verileri retrospektif olarak incelenerek tarafımızca hazırlanan sosyodemografik ve klinik veri formu doldurulmuştur. Laboratuvar tarafından belirlenen folat için 3,89 ng/ml, vitamin B12 için 191 pg/ml değerleri eşik olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR: 19 – 67 yaşları arasında 50 hastanın %22'sinde folat eksikliği, %26'sında vitamin B12 eksikliği tespit edilmiştir. Yaş ile folat ($r=0,36$) ve vitamin B12 ($r=0,05$) arasında zayıf pozitif korelasyon bulunmuştur. Hastaların 43'ünün manik, 7'sinin ise depresif epizodda olduğu tespit edilmiştir. Hastalar şimdiki epizodlarına göre gruplandırıldığında serum vitamin B12 ve folat düzeyleri açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunamamıştır. Benzer şekilde 1 yıldan daha kısa süre hastalık öyküsü olanlar ile 10 yıldan daha uzun süre hastalık öyküsü olanlar ve ilaç kullanımı olanlar ile olmayanlar arasında da serum folat ve vitamin B12 düzeyleri açısından istatistiksel anlamlı fark bulunamamıştır.

TARTIŞMA ve SONUÇ: Bu çalışmada bipolar bozukluk tanılı hastalarda serum folat ve vitamin B12 düzeyi ile klinik özellikler arasında göze çarpan bir ilişki bulunamamıştır. Bipolar bozukluk tanılı hastaların sağlıklı kontrollere kıyasla serum homosistein düzeylerinin daha yüksek, folat düzeylerinin ise daha düşük olduğunu bildiren bir çalışma bulunmaktadır. Bizim çalışmamızın retrospektif özelliği ve sağlıklı kontrollerin bulunmaması kısıtlılıklarındandır. Yazında farmakoterapinin folat ve vitamin B12 eksikliğine yol açabileceği bildirilmekle birlikte bu çalışmada ilaç kullanımı olan ve olmayanlar arasında anlamlı fark bulunamamıştır. Folat ve vitamin B12'nin nörotransmitter sentezindeki önemli rolleri düşünüldüğünde bu alanda yapılacak kontrollü ve prospektif daha çok çalışmaya ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: vitamin B12, folat, bipolar bozukluk

PB-069

FARKLI PSİKİYATRİK TANILI HASTALARDA C-REAKTİF PROTEİN VE METABOLİK SENDROM ALT BİLEŞENLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Hasan Mervan Aytaç, Nazan Aydın
Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim Araştırma Hastanesi, İstanbul

GİRİŞ ve AMAÇ: Geçmiş çalışmalar, depresyon, bipolar bozukluk ve şizofreni hastalarında metabolik sendrom (MetS) prevalansının yüksek olduğunu ortaya koymuştur. C-Reaktif protein(CRP), literatürde kardiyovasküler hastalığın(KVH) gelişimi için bağımsız risk faktörleri arasında yer almakla birlikte psikiyatrik bozukluklarda daha az araştırılmıştır. Bu çalışmanın amacı depresyon, bipolar bozukluk ve şizofreni hastalarında MetS'in hangi spesifik alt bileşenlerinin CRP düzeyleri ile ilişkili olduğunu saptamaktır.

YÖNTEM: Bu çalışmaya Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi 15. Psikiyatri Kadın Kliniği'nde Ekim 2016-Ocak 2017 tarihlerinde yatan DSM-5 tanı kriterlerine göre depresyon($n=27$;%23,5), bipolar bozukluk($n=45$;%39,1) ve şizofreni($n=43$;%37,4) tanılı 115 hasta dahil edilmiştir. Hastalarda boy (cm), kilo (kg), sistolik ve diastolik kan basıncı (mmHg) ölçülüp, C-Reaktif Protein,8-12 saat açlık sonrası kan alınarak glukoz, lipid paneli (kolesterol, LDL, HDL, trigliserid) çalışıldı.

CRP immunoturbidimetrik yöntemle, glukoz ve lipid paneli ise enzimatik kolormetrik yöntemle çalışıldı.

BULGULAR: Çalışmaya alınan 115 hastanın ortalama yaşı:38,6±12; ortalama hastalık süresi:86,2±101,7 ay olarak hesaplandı. Hasta grupları karşılaştırıldığında MetS alt komponentlerinden sadece kilo(p=0,007) ve kolesterol(p=0,041) değerleri açısından hastalık grupları arasında anlamlı fark olduğu tespit edildi. Bu anlamlı farkın hangi iki grup arasında olduğuna bakıldığında bipolar ve depresyon hastalarında kolesterol değerleri arasında (p=0,041); bipolar ve şizofreni hastalarında da kilo değerleri arasında anlamlı fark olduğu (p=0,010) bulundu. Hastalara birlikte korelasyon analizi yapıldığında CRP değeri ile vücut kitle indeksi (VKİ)(+0,402), trigliserid(+0,309), HDL(-0,214) ve kilo(+0,400) değerleri arasında anlamlı korelasyon olduğu anlaşıldı. Gruplara ayrı ayrı bakıldığında depresyon hastalarında CRP ve MetS alt bileşenleri arasında korelasyon bulunmadığı; şizofrenilerde CRP ve trigliserid(+0,358) değeri arasında, bipolar hastalarda ise CRP ve VKİ(+0,456), trigliserid(+0,379), kilo(+0,460) değerleri arasında anlamlı korelasyon olduğu tespit edildi.

TARTIŞMA ve SONUÇ: Yüksek CRP düzeylerinin psikiyatrik hastalarda özellikle de bipolar bozukluklu hastalarda MetS gelişimi için artmış risk ile ilişkili olduğu sonucuna varabiliriz. İnflamasyon, MetS'de aktive olan aterosklerotik komplikasyonlarda önemli bir rol oynamaktadır. MetS alt bileşenlerinin sayısındaki fazlalıkla inflamatuvar ve metabolik belirteçlerin artışı arasında kuvvetli bir ilişki mevcuttur. Psikiyatrik hastalarda serum inflamatuvar parametrelerinin ölçümü metabolik ve kardiyovasküler olayların tahmini, saptanması ve yönetiminde faydalı olabilir.

Anahtar Kelimeler: c-reaktif protein, metabolik sendrom, şizofreni, depresyon, bipolar

PB-070

LİTYUMLA ORTAYA ÇIKAN PSÖRIAZİS OLGUSU

Çiler Açar, Emrah Yıldızoglu, Gizem Emekdar, İsmail Buçğün, Kürşat Altınbaş

Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Çanakkale

AMAÇ: Lityum, bipolar bozukluk tedavisinde başlıca seçeneklerdendir. İmmün sistem üzerine de birçok etkileri bulunmaktadır. İlacın birçok sistem üzerinde yan etkileri olup dermatolojik yan etkiler de sık görülmektedir. Bunlardan bazıları akne, pitriyazis versikolor, folikülit ve psöriyazistir. Psöriyazis, T lenfosit aracılı keratinosit aşırı üretimi ile karakterize kronik inflamatuvar bir hastalıktır. Lityumun immün sistem etkilerinin psöriyazis gelişimi ve alevlenmesiyle ilişkili olabileceği üzerinde durulmaktadır. Biz de kliniğimizde takip ettiğimiz lityuma bağlı psöriazis olgusunu sunmayı amaçladık.

OLGU: Hastamız 19 yaşında kadın, bekar, lise mezunu ve Çanakkale'nin köyünde yaşamaktaydı. Kliniğimizde yaklaşık 1 yıldır bipolar bozukluk tip 1 tanısıyla takipliydi. Hasta 1 depresif, 1 manik epizod geçirmiş olup, manik epizodda hastaneye yatırılarak tedavi edilmişti. Hastaya manik epizod sonrası lityum tedavisi başlanmıştı. Altı aydır lityum 900 mg ve aripirazol 10 mg kullanmakta iken hasta polikliniğe her iki kol ve fleksör yüzlerinde, göbek çevresinde ve ense derisinde ekskoriye, sedef renginde, plak şeklinde lezyonların belirmesi şikayeti ile başvurdu. Bunun üzerine hasta dermatoloji bölümüne konsülte edildi. Dermatoloji hekimine hastalığı ve kullandığı ilaçları hakkında bilgi verildi. Hastaya konsültasyon muayenesi sonrası lityuma bağlı psöriazis tanısı konuldu. Bunun üzerine lityum tedavisi sonlandırıldı ve valproik asit 750 mg başlandı. Lezyonları değerlendiren dermatoloji uzmanınca herhangi bir tedavi

önerilmeyen hastanın geçirilmiş bir dermatolojik hastalık öyküsü bulunmayıp, bir ay sonra poliklinik kontrolünde lezyonlarının gerilediği gözlemlendi. İzlemede hastanın lezyonları yaklaşık 3 ayda tamamen kayboldu ve bir daha tekrarlamadı.

TARTIŞMA: Lityum tedavisi sırasında, var olan dermatolojik lezyonların alevlenmesinin yanı sıra, herhangi bir deri döküntüsü öyküsü bulunmayan hastalarda da, yeni lezyonların oluşması olasıdır. Literatürde alevlenme olgularına daha sık rastlanmıştır. Bu etkinin hangi mekanizmalarla oluştuğu halen bilinmemekle birlikte lityumun cAMP'yi azaltarak, cAMP aracılı süreçler üzerinden bu sonucu yaratabileceği düşünülmektedir. Lityumun hücre içi kalsiyum salınımı inhibisyonu aracılığıyla keratinositlerin çoğalma ve farklılaşmalarını etkilediği gösterilmiştir. Sitokin çalışmaları ise idiyopatik psöriyazis ile lityuma bağlı psöriyazisin farklı fizyopatolojilerinin olabileceğini düşündürmektedir. Bizim olgumuzda bilinen dermatolojik hastalığı olmayan bir hastada psöriyazis ortaya çıkmıştır. Bu olgu lityum başlama ve idame dönemlerinde hastaların dermatolojik açıdan da iyi sorgulanması ve takip edilmesi gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Lityum, psöriyazis, yan etki

PB-071

KLOZAPİN ANİ KESİLMESİNE BAĞLI GELİŞEN KATATONİ: OLGU SUNUMU

Mustafa Güneş, Nihal Taştekin, Neval Ateş, Betül

Kırşavoglu, Salime Gürsoy, Mehmet Fatih Üstündağ

Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim Ve Araştırma Hastanesi, Psikiyatri Kliniği, İstanbul

AMAÇ: Katatoni, motor hareketsizlik ya da uyarılma, şiddetli negatifizm, ekolali, ekopraksiyi de içeren dikkat çekici davranışsal anormalliklerden oluşan bir bozukluktur. Psikiyatrik hastalıklar, nörolojik hastalıklar (status epileptikus, tümör.vb), enfeksiyonlar(ensefalit.vb), sistemik hastalıklar, nöroleptik ve non-nöroleptik ilaçların kullanımıyla ilişkili olarak katatoni gelişebilir. Biz, az sayıda vaka bildirimi olan, klozapin ani kesilmesine bağlı katatoni tablosu ile serviste izlediğimiz bir olguyu sunmayı amaçladık.

OLGU: Bilinen şizofreni tanısı olan 62 yaşında erkek hasta, acil servisimize on gün önce başlayan ve giderek artan şüphecilik, alınganlık, sinirlilik, ilaçlarını kullanmama, yeme içmede azalma, olmayan sesler duyma, evden izinsiz ayrılma yakınmalarla başvurdu. İlkokul mezunu, evli, 2 çocuk sahibi, 28 yıl önce malülen emekli olmuş, ailesiyle yaşayan hasta 35 yıldır şizofreni tanısıyla takipli, 20 yıl ve 10 yıl önce olmak üzere 2 kez interne edilmiş. 10 yıldır klozapin 300mg/gün ile remisyonda olduğu ifade edilen hastanın, 2 hafta önce dış merkez takiplerinde klozapin aniden kesilip züklopentiksol damla ve ketiyapin tedavisi başlanmış. Hasta psikotik alevlenme, tedavi reddi gerekçesiyle interne edildi. Edinilen tıbbi kayıtlarda klozapin kesildiği sıradaki hemogramında wbc:6680/mm3 neut#: 4340/mm3 olduğu görülmesi üzerine klozapin tedavisi yeniden başlandı, takriben artırılması planlandı. İzlemin 4. gününde yeme içme ilaç reddi, negativizm, mutizm, posturing, balmumu esnekliği ve sonrasında katatonik eksitasyon gelişti. Hastaya katatoni tanısı konuldu. Hastada CK yükseliği, ateş, rijidite saptanmadı, NMS tablosu dışlandı. Diğer etiyolojik sebepler dışlandı, klozapin ani kesilmesine bağlı katatoni tablosu düşünüldü. EKT başlandı, 10 seans uygulandı. Katatoni tablosu gerileyen hastanın klozapin 300mg/g tedavisiyle takipte psikotik bulguları geriledi ve remisyonda taburcu edildi.

TARTIŞMA: Klozapin tedaviye dirençli şizofrenide kullanılan etkili bir antipsikotiktir. Klozapin kesilmesine bağlı mide bulantısı, kusma,